

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jana Vyklického a JUDr. Zory Šmolkové v právní věci žalobce **A. H.**, proti žalovanému **Nejvyššímu správnímu soudu**, se sídlem Brno, Moravské nám. 6, o námitce podjatosti, vznesené žalobcem ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 245/2014, proti soudcům Nejvyššího správního soudu JUDr. Marii Žižkové, JUDr. Josefu Baxovi, JUDr. Lence Kaniové a JUDr. Filipu Dienstbierovi,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žižková, JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová a JUDr. Filip Dienstbier **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 245/2014.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce uplatnil dne 4. 2. 2015 námitku podjatosti soudců Nejvyššího správního soudu, a to JUDr. Marie Žižkové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Filipa Dienstbiera, z důvodu, že mají k projednávané věci vztah a již rozhodovali v „*tajném soudě*“ pod sp. zn. 1 As 187/2014. Nadto ve výše uvedené věci vystupuje soudce JUDr. Josef Baxa jako vedlejší účastník.

Výše uvedení soudci k námitce podjatosti vznesené žalobcem prohlásili, že nemají žádný vztah ani k věci projednávané pod sp. zn. 1 As 245/2014, ani k účastníkům řízení nebo k jejich zástupcům, a že si tak nejsou vědomi žádných okolností, které by byly na překážku tomu, aby ve věci rozhodli. Toto prohlášení stvrdili ve dnech 9. 2. 2015 a 11. 2. 2015 svými podpisy. Následně byla věc předložena předsedovi Nejvyššího správního soudu, který ve smyslu § 8 odst. 3, soudního řádu správního, (dále jen „s. ř. s.“) přidělil věc k rozhodnutí o námitce podjatosti jinému senátu Nejvyššího správního soudu.

Námitka podjatosti je nedůvodná.

Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Princip nestranného, nezávislého a spravedlivého

rozhodování představuje základní pilíř a předpoklad fungování soudní moci a všichni soudci jsou povinni jej ctít a naplňovat.

Odrazem uvedeného principu je ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., který uvádí, že soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, *jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.* Důvodem vyloučení je tedy taková povaha subjektivního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, která je natolik objektivizovatelná, že lze důvodně pochybovat o soudcově nepodjatosti. Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s., je nicméně nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Tak jak zákon, a na něj navazující rozvrh práce, určuje osobu zákonného soudce (příslušného soudního oddělení, senátu), je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezaujatě a spravedlivě (srov. usnesení zdejšího soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16, citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz)

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zduvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočníka nebo znalce, senát po jejich vyjádření. Oběma podmínkám přitom žalobce dostal: námitku podjatosti zdůvodnil (ač stručně, uvedl konkrétní skutečnosti, z nichž ji dovodil) a rovněž ji uplatnil včas (o složení senátu Nejvyššího správního soudu, který bude rozhodovat věc evidovanou pod sp. zn. 1 As 245/2014, se žalobce dozvěděl dne 29. 1. 2015, kdy mu byla doručena zásilka obsahující informace o probíhajícím řízení, a námitku podjatosti proti osobám soudců vznesl dne 4. 2. 2015, tj. v rámci týdenní lhůty stanovené v § 8 odst. 5 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud dále uvádí, že nestrannost soudce se zkoumá jednak z hlediska subjektivního, jednak z hlediska objektivního, přičemž platí, že pro posouzení je rozhodující hledisko objektivní (okolnosti zakládající pochybnost o soudcově nepodjatosti), avšak podpůrně se přihlíží i k subjektivním hlediskům (osobnímu přesvědčení) účastníků či soudce samotného (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 – 68).

Subjektivní kritérium vypovídá o postoji soudce ve vztahu ke konkrétnímu případu. V dané věci nicméně vyplývá z vyjádření všech soudců, že se za podjaté v souzené věci nepovažují, neboť nemají vztah k projednávané věci, ani k účastníkům řízení či jejich

pokračování

zástupcům, a současně jim není známa žádná skutečnost, která by mohla pochybnosti o jejich nepodjatosti vyvolat.

Z hlediska objektivního má při posuzování námitky podjatosti v této věci klíčový význam ustanovení § 8 odst. 1 věta třetí, s. ř. s., podle níž *důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*. Z námitky podjatosti zřetelně vyplývá, že podjatost soudců prvního senátu Nejvyššího správního soudu má vyvěrat z participace členů prvního senátu na rozhodování (dosud neskončené) věci evidované tímto soudem pod sp. zn. 1 As 187/2014, což však, právě ve světle citovaného § 8 odst. 1 věty třetí s. ř. s., za důvod podjatosti považovat nelze.

Konečně, co do stěžovatelem tvrzeného důvodu podjatosti soudce JUDr. Josefa Baxy, který údajně vystupuje v řízení vedeném pod sp. zn. 1 As 245/2014 jako vedlejší účastník, je Nejvyšší správní soud nucen uvést, že domnělé vedlejší účastenství JUDr. Josefa Baxy nemá v soudním řádu správním sebemenší oporu (a to ani v návaznosti na jím zastávanou funkci předsedy Nejvyššího správního soudu), a proto nemůže zakládat ani podjatost ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s.

Vzhledem tedy k tomu, že žalobcem uváděné skutečnosti nemohou být, ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 s. ř. s., důvodem pro vyloučení soudců, přičemž jiné relevantní skutečnosti žalobce neuvádí, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Marie Žižková, JUDr. Josef Baxa, JUDr. Lenka Kaniová a JUDr. Filip Dienstbier z projednávání a rozhodování ve věci sp. zn. 1 As 245/2014 vyloučení nejsou.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. února 2015

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu